

Povzetek analize Zavoda RS za zaposlovanje

**Analiza dodatnih pogojev za
zasedbo prostih delovnih mest
v letih 2007 – 2008**

Povzela in priredila za namen projekta SELPRAF: mag. Jana Ravbar (CPI)

Ljubljana, februar 2012

Vsebina

1. Uvod
2. Pogostost zahtevanih dodatnih znanj po glavnih poklicnih skupinah SKP v letih 2007 in 2008
3. Prikaz zahtev delodajalcev za zasedbo prostih delovnih mest za poklice z ekonomskega področja s podrobnejšo analizo »drugih pogojev«
4. Ugotovitve glede zahtevanih kompetenc, dodatnih znanj in ostalih pogojev za izbrane enote področnih skupin poklicev
5. Zaključek
6. Priloge

Kratice:

SKP – Standardna klasifikacija poklicev

PDM – prosta delovna mesta

PD obrazec – PD-1: Prijava prostega delovnega mesta oziroma vrste dela

1 Uvod

Povzeta je bila Analiza dodatnih pogojev za zasedbo prostih delovnih mest v letih 2007 – 2008 (Analiza, 2009) in sicer v točkah, ki prikazujejo potrebe na trgu dela po prenosljivih in specifičnih kompetencah, za namen oblikovanja programa SEPRAF.

V projektu SELPRAF (LDV projekt) se je razvil **model usposabljanja**, ki je prilagojen iskalcem zaposlitve v Sloveniji in na Hrvaškem. Skozi usposabljanje bodo udeleženci pridobili kompetence potrebne za samozaposlitev oz. za vstop na trg dela.

»S prehodom v družbo znanja poleg formalne izobrazbe postajajo vse bolj pomembna dodatna, specifična znanja. V Sloveniji je že nekaj let opazen trend zaposlovanja izobraženega kadra, za katerega se velikokrat zahteva specialistično znanje z določenega področja. Zaradi vse hitrejših sprememb v naravi dela, ki jih med drugim povzročata globalizacija in tehnološki razvoj, delodajalci vse pogosteje od iskalcev zaposlitve poleg z rednim izobraževanjem pridobljenega znanja zahtevajo **fleksibilnost** in **pripravljenost na dodatno izobraževanje**. Hkrati večji pomen dobivajo različne druge lastnosti kandidatov za zaposlitev, ki omogočajo samostojno in kvalitetno opravljanje del in nalog na določenem delovnem mestu.

Analiza, ki jo je opravila delovna skupina, imenovana s strani vodstva Zavoda, je bila zato usmerjena k prepoznavanju zahtev delodajalcev glede dodatnih znanj in lastnosti, ki jih le-ti pričakujejo od kandidatov pri zaposlovanju na prostih delovnih mestih, kakor tudi specifičnih znanj, povezanih s posameznim poklicem (Analiza, 2009)«.

V nadaljevanju je prikazano ekonomsko področje, kjer so prikazani poleg standardiziranih rubrik tudi proste opisi, ki so jih delodajalci navedli v rubriki PD obrazca »drugi pogoji«. Na osnovi teh navedb so opredeljene kategorije posameznih lastnosti in kompetenc (Analiza, 2009).

2 Pogostost zahtevanih dodatnih znanj po glavnih poklicnih skupinah SKP v letih 2007 in 2008

Tabela 1: Pogostost zahtevanih dodatnih znanj po glavnih poklicnih skupinah SKP v letih 2007 in 2008

	Glavna poklicna skupina	Računalniška znanja	Jeziki	Vozniško dovoljenje
1	Zakonodajalci, visoki uradniki, menedžerji	61,2%	60,6%	52,7%
2	Strokovnjaki	67,5%	66,4%	41,6%
3	Tehniki in drugi strokovni sodelavci	59,2%	60,1%	56,7%
4	Uradniki	50,8%	47,3%	48,2%
5	Poklici za storitve, prodajalci	27,5%	38,3%	36,8%
6	Kmetovalci, gozdarji, ribiči, lovci	15,0%	26,3%	56,4%
7	Poklici za neindustrijski način dela	6,0%	16,9%	33,0%
8	Upravljalci strojev in naprav, industrijski izdelovalci in sestavljalci	6,1%	26,2%	66,2%
9	Poklici za preprosta dela	1,7%	20,1%	23,7%

Vir: Analiza, 2009

»Podatki v tabeli kažejo, da so zahteve delodajalcev povezane z zahtevnostjo delovnega mesta ter z vrsto, vsebino in kompleksnostjo del in nalog, ki se opravljajo v njegovem okviru. Glavna ugotovitev je, da zahteve delodajalcev glede računalniških in jezikovnih znanj naraščajo s stopnjo zahtevnosti dela (Analiza, 2009)«. Razvidno je, da je v glavni poklicni skupini 5, kamor sodi cilja skupina projekta SELPRAF (brezposelni z najmanj 4. stopnjo izobrazbe, prva zaposlitev ali samozaposlitev, ki so pripravljene pridobiti znanja iz 5 različnih sklopov kompetenc na področju učnega podjetja, ki si jo posamezniki pridobijo pred vstopom na trg dela in predstavlja konkurenčno prednost), tako delodajalci v povprečju pri skoraj 30 % PDM zahtevajo računalniška znanja in skoraj 40 % PDM jezikovna znanja.

«Rezultati analize, v kateri smo pregledali 56 izbranih enot področnih skupin poklicev iz glavnih poklicnih skupin od 2 do 8, so pokazali, da delodajalci poleg zahtev po formalni izobrazbi v prijavih prostih delovnih mest pogosto navajajo še druge pogoje, ki naj bi jih izpolnjevali kandidati za zaposlitev.

Zahteve delodajalcev naraščajo s **stopnjo zahtevnosti dela**, kar se še posebej kaže skozi zahteve po računalniških, jezikovnih znanjih in drugih sposobnostih. Poleg zahtevnosti dela na zahteve delodajalcev vpliva tudi **področje dela** posameznega poklica (Analiza, 2009)«.

Zahtevano znanje jezikov

Najvišji delež PD (delež nad 80 %) z zahtevanimi znanji jezikov imajo (slika 1):

- 2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij 84,3 %
- 3431 Poslovni sekretarji ipd. 83,9 %
- 3416 Nabavni referenti 83,2 %
- 2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov 80,2 %

Vir: (Analiza, 2009)

Poleg podatka o deležu PDjev z zahtevanim znanjem jezikov pa je smiselno upoštevati tudi, kakšna vrsta jezikovnih znanj je pogoj za opravljanje del in nalog na različnih delovnih mestih. Delodajalci najpogosteje zahtevajo znanje angleškega jezika. Skoraj pri vseh analiziranih enotah področnih skupin poklicev se kot zahteva pojavlja tudi znanje slovenskega jezika. V primerjavi z ostalimi jeziki je zahtevana raven obvladovanja jezika najvišja pri slovenskem jeziku.

V večini primerov delodajalci ob prijavi prostih delovnih mest ne navajajo zahteve po znanju dveh ali več tujih jezikov hkrati (Analiza, 2009).

»Pri delovnih mestih za tehnične in komercialne zastopnike za prodajo so delodajalci zahtevali **največ različnih jezikov** (10): angleški, nemški, slovenski, italijanski, hrvaški, srbski, ruski, francoski, madžarski, španski. Zahteve so vezane na specifikum delovnih mest glede na jezikovno področje trga. Pri zaposlovanju na tem področju znanje tujega jezika vsekakor predstavlja določeno prednost. Pri zahtevah za delovna mesta poslovnih sekretarjev, tajnikov so delodajalci navajali po 6 različnih jezikov, kar zopet kaže na specifikum zahtev za delovna mesta poslovnih sekretarjev in tajnikov, ki so vezana na komunikacijo v tujem jeziku.

Pri PD-jih za enote področnih skupin poklicev, pri katerih je zahteva po znanju jezikov redko opredeljena, je najpogosteje zahtevan slovenski jezik.

Rezultati kažejo, da pri zahtevanem znanju jezika delodajalci ne navajajo razlik med pisanjem, govorjenjem in poslušanjem (Analiza, 2009)«.

Zahtevana računalniška znanja

»Najpogosteje zahtevano znanje na tem področju so urejevalniki besedil, naslednje najpogostejša zahteva je znanje za delo s preglednicami in v nekoliko manjši meri delo z bazami podatkov. Poznavanje operacijskih sistemov, računalniških omrežij in potrebe po ostalih računalniških znanjih so povezane s posebnostmi poklicev in delovnih mest – v sliki 2 so prikazane enote področnih skupin poklicev, za katere se najpogosteje zahteva računalniško znanje, predvsem so to poklici iz ekonomskega in tehničnega področja, kjer se zahteva višja raven znanja« (Analiza, 2009).

Druge sposobnosti

PD obrazec je v letu 2007 vključeval štiri kategorije za zahtevane druge sposobnosti:

- komunikativnost,
- vodenje manjših skupin,
- vodenje velikih skupin in
- organizacijske sposobnosti.

»Delodajalci so od kandidatov za zaposlitev najpogosteje zahtevali, da so komunikativni, pri tem izstopajo tehnični poklici za delo s strankami, ter da imajo organizacijske sposobnosti, izpostavimo lahko zlasti poslovne sekretarje, strokovnjake za logistiko, strokovnjake za poslovanje – več podatkov prikazuje slika 3 . Redkeje se pojavlja zahteva po sposobnosti za vodenje manjših skupin (največkrat pri strokovnjakih za logistiko, strokovnjakih za poslovanje), zelo redko pa je opredeljena zahteva po sposobnosti vodenja velikih skupin, največkrat se pojavlja pri finančnih, revizorjih, računovodjih, strokovnjakih za logistiko in strokovnjakih za poslovanje« (Analiza, 2009).

Slika 1: Enote področnih skupin poklicev, pri katerih so delodajalci največkrat zahtevali znanje jezika (nad 65 %)

Enota področne skupine poklicev	Delež znanje jezika-ov*	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	84,3%	 79 %		 33 %
3431 Poslovni sekretarji ipd.	83,9%	 71 %	 22 %	 31 %
3416 Nabavni referenti	83,2%	 69 %	 15 %	 41 %
2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov	80,2%	 73 %	 18 %	 8%
2419 Strokovnjaki za poslovanje, d.n.	79,8%	 71 %	 17 %	 20 %
2441 Ekonomisti	79,6%	 67 %	 17 %	 21 %
2143 Inženirji elektrotehnike ipd.	72,9%	 67 %	 19 %	
3121 Tehniki za računalniško podporo	72,7%	 70 %	 13 %	 11 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	72,6%	 58 %	 18 %	 26 %
2145 Inženirji strojništva ipd.	72,2%	 64 %	 6%	 35 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd., d.n.	69,7%	 54 %	 15 %	 30 %
3160 Tehniki in strokovni sodelavci za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu	69,4%	 55 %	 18 %	 28 %
2146 Kemijski tehnologi, živilski tehnologi ipd.	69,0%	 51 %	 25 %	 22 %
2150 Strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu	67,8%	 52 %	 16 %	 24 %
3122 Računalniški operaterji	67,6%	 58 %	 16 %	 12 %
4115 Tajniki ipd.	65,9%	 41 %	 27 %	 15 %

VIR: Analiza, 2009

* Delež obrazcev PD, pri katerih so delodajalci zahtevali znanje jezika-ov, med vsemi obrazci PD vključenimi v analizo.

Slika 2: Enote področnih skupin poklicev, pri katerih so delodajalci največkrat zahtevali računalniško znanje (nad 80%)

Enota področne skupine poklicev	Delež računal. znanja*	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
3431 Poslovni sekretarji ipd.	86,5%	83 %	53 %	18 %	22 %	8%	35 %	85 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje, d.n.	85,9%	82 %	50 %	22 %	26 %	15 %	37 %	83 %
3416 Nabavni referenti	85,7%	84 %	45 %	14 %	14 %	6%	28 %	83 %
2441 Ekonomisti	84,1%	82 %	54 %	16 %	17 %	8%	26 %	82 %
3433 Knjigovodje ipd.	83,5%	81 %	46 %	13 %	18 %	5%	20 %	81 %
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	82,9%	70 %	61 %	29 %	33 %	31 %	40 %	71 %
2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov	82,6%	71 %	72 %	70 %	68 %	63 %	53 %	69 %
3121 Tehniki za računalniško podporo	81,9%	64 %	64 %	59 %	58 %	69 %	49 %	65 %
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	81,7%	79 %	47 %	12 %	15 %	5%	18 %	78 %
2411 Finančniki, revizorji, računovodje ipd.	80,2%	78 %	51 %	18 %	21 %	10 %	26 %	78 %

Vir: Analiza, 2009

* Delež obrazcev PD, pri katerih so delodajalci zahtevali računalniško znanje, med vsemi obrazci PD vključenimi v analizo.

Slika 3: Enote področnih skupin poklicev, pri katerih so delodajalci največkrat zahtevali druge sposobnosti (nad 79%) *

Enota področne skupine poklicev	Delež - druge sposobnosti	Komunikativnost	Vodenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
3419 Komerčni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	92,0%	91%	22%	4%	60%
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	91,3%	90%	19%	2%	71%
3416 Nabavni referenti	90,1%	88%	21%	1%	77%
3412 Zavarovalniški zastopnik	89,9%	90%	4%	0%	65%
3431 Poslovni sekretarji ipd.	88,2%	89%	26%	3%	80%
2150 Strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu ipd.	85,9%	79%	51%	12%	76%
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	85,5%	84%	11%	1%	34%
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	85,0%	82%	47%	10%	77%
2441 Ekonomisti	83,9%	79%	31%	5%	71%
2142 Inženirji gradbeništva	79,5%	74%	22%	2%	68%
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	79,5%	71%	47%	13%	69%
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	79,4%	71%	41%	3%	65%
2145 Inženirji strojništva ipd.	79,1%	67%	35%	8%	70%

Vir: Analiza, 2009

* Delež obrazcev PD, pri katerih so delodajalci zahtevali druge sposobnosti, med vsemi obrazci PD, vključenimi v analizo (upoštevani so obrazci PD za leto 2007, ko je bila v obrazcu možnost standardiziranega izbora)

3 Prikaz zahtev delodajalcev za zasedbo prostih delovnih mest za poklice z ekonomskega področja s podrobnejšo analizo »drugih pogojev«

Analiza »drugih pogojev«, prenosljivih in specifičnih kompetenc

Analiza je pokazala, da se navedbe delodajalcev v zvezi z zaželenimi veščinami, kompetencami in lastnostmi kandidatov, pomembnimi za zaposlitev na delovnih mestih (z ekonomskega področja), nanašajo na 5 kategorij **prenosljivih kompetenc**, v katere smo razvrstili pridobljene podatke (tabela 3):

- Komunikacija
- Natančnost in zanesljivost
- Prilagodljivost
- Poslovne kompetence
- Kompetence reševanja problemov.

Poleg teh delodajalci zahtevajo za zasedbo posameznih delovnih mest tudi **specifične kompetence**, opredeljene s posebnimi znanji in delovnimi izkušnjami, ki so jih delodajalci navajali v rubriki »drugi pogoji« (tabela 6).

Tabela 2: Obrazci PD z izpolnjeno rubriko »drugi pogoji«

Enota področne skupine poklicev	število obrazcev PD	število obrazcev PD z izpolnjeno rubriko "drugi pogoji"	delež PD z izpolnjeno rubriko "drugi pogoji"
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	1282	890	69,4%
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	624	462	74,0%
2441 Ekonomisti	599	418	69,8%
3412 Zavarovalniški zastopnik	722	542	75,1%
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	3398	2373	69,8%
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	323	234	72,4%
3433 Knjigovodje ipd.	674	402	59,6%
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	556	335	60,3%
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	8864	5170	58,3%

Vir: Analiza, 2009

Tabela 3: Zahteve delodajalcev za posamezne kategorije prenosljivih kompetenc

	komunikacija	natančnost, zanesljivost	prilagodljivost	poslovne kompetence	kompetence reševanja problemov
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	komunikativnost, delo z ljudmi, strankami	natančnost, vestnost, vztrajnost, samostojnost, zanesljivost, odgovornost	pripravljenost na izobraževanje, fleksibilnost	organizacijske sposobnosti, urejenost, ambicioznost	samoiniciativnost, logično - analitično mišljenje, kreativnost
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	komunikativnost, pogajalske sposobnosti, delo z ljudmi	samostojnost, odgovornost, natančnost	pripravljenost na izobraževanje, fleksibilnost, dinamičnost	organizacijske sposobnosti, vodenje projektov, timsko delo	samoiniciativnost, kreativnost, analitične sposobnosti
2441 Ekonomisti	komunikativnost, motiviranje drugih, pogajalske sposobnosti, delo z ljudmi	natančnost, samostojnost, zanesljivost, vestnost	fleksibilnost, prilagodljivost, dinamičnost, pripravlj. na izobraževanje	organizacijske sposobnosti, timsko delo, vodenje projektov, procesov	samoiniciativnost, analitične sposobnosti, kreativnost, numerične spos., spos. presoje, hitrih odločitev
3412 Zavarovalniški zastopnik	komunikativnost, veselje do dela z ljudmi	delavnost, natančnost, vestnost	dinamičnost, iznajdljivost, terensko delo		samoiniciativnost
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	komunikativnost, verbalne oz. retorične sposobnosti, smisel za delo s strankami, pogajalske sposobnosti, prepričljiv nastop, vljudnost	natančnost, samostojnost, zanesljivost, vestnost, odgovornost	smisel za prodajo na terenu, iznajdljivost, hitro odzivanje, dinamičnost	urejenost, organ. sposobnosti, timsko delo, ambicioznost	
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	komunikativnost, izkušnje pri delu z ljudmi	natančnost, odgovornost		urejenost, organ. sposobnosti, timsko delo	samoiniciativnost, kreativnost
3433 Knjigovodje ipd.	komunikativnost	natančnost, samostojnost, odgovornost	fleksibilnost, pripravljenost na izobraževanje	urejenost	samoiniciativnost
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	komunikativnost	natančnost, samostojnost, zanesljivost	fleksibilnost, iznajdljivost	urejenost	logično – analitično mišljenje
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	komunikativnost, prijaznost, veselje do dela z ljudmi	natančnost, odgovornost, zanesljivost	fleksibilnost, prilagodljivost	urejenost, organizacijske sposobnosti	samoiniciativnost

Vir: Analiza, 2009

Slika 4: Delež posameznih kategorij kompetenc v »drugih pogojih«

Enota področne skupine poklicev	Komunikacija	Natančnost, zanesljivost	Prilagodljivost	Poslovne kompetence	Kompetence reševanja problemov
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	15 %	25 %	6%	9%	8%
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	35 %	21 %	10 %	32 %	21 %
2441 Ekonomisti	21 %	27 %	7%	23 %	22 %
3412 Zavarovalniški zastopnik	25 %	3%	7%	0%	4%
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	41 %	20 %	17 %	21 %	0%
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	21 %	21 %	0%	10 %	6%
3433 Knjigovodje ipd.	5%	30 %	4%	6%	3%
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	9%	34 %	4%	4%	2%
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	22 %	11 %	2%	11 %	1%

Vir:

Analiza, 2009

»Podatki o kompetencah so zbrani iz PD-jev za leto 2007 in 2008. V letu 2007 so imeli delodajalci v PD obrazcu poleg možnosti vpisa zahtev v rubriki »drugi pogoj«, tudi možnost izbora štirih vrst kompetenc (komunikativnost, vodenje manjših skupin, vodenje večjih skupin, organizacijske sposobnosti) v standardizirani rubriki »druge sposobnosti«, ki so prikazane v sliki 5. Zato je prikazan delež »komunikativnosti« in »poslovnih kompetenc« v sliki 4 podcenjen. Za ti dve kategoriji je potrebno upoštevati tudi podatke iz slike 5« (Analiza, 2009).

Pregled standardiziranih pogojev za enote področnih skupin poklicev ekonomskega področja

Slika 5: Zahtevane »druge sposobnosti« – prikaz deleža zahtevanih kompetenc med vsemi obrazci PD za leto 2007

Enota področne skupine poklicev	Delež - druge sposobnosti	Komunikativnost	Vodenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	79,5%	74 %	22 %	2%	68 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	85,0%	82 %	47 %	10 %	77 %
2441 Ekonomisti	83,9%	79 %	31 %	5%	71 %
3412 Zavarovalniški zastopnik	89,9%	90 %	4%	0%	65 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	91,3%	90 %	19 %	2%	71 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	92,0%	91 %	22 %	4%	60 %
3433 Knjigovodje ipd.	69,2%	61 %	6%	0%	48 %
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	67,9%	62 %	9%	1%	49 %
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	85,5%	84 %	11 %	1%	34 %

Vir: Analiza, 2009

Slika 6: Zahtevana računalniška znanja - prikaz deleža zahtevanih kompetenc med vsemi obrazci PD za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delež računal. znanja*	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	80,2%	78 %	51 %	18 %	21 %	10 %	26 %	78 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	85,9%	82 %	50 %	22 %	26 %	15 %	37 %	83 %
2441 Ekonomisti	84,1%	82 %	54 %	16 %	17 %	8 %	26 %	82 %
3412 Zavarovalniški zastopnik	70,4%	68 %	16 %	1 %	1 %	0 %	2 %	64 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	77,8%	71 %	40 %	13 %	15 %	6 %	22 %	75 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	74,3%	70 %	37 %	13 %	12 %	7 %	24 %	72 %
3433 Knjigovodje ipd.	83,5%	81 %	46 %	13 %	18 %	5 %	20 %	81 %
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	81,7%	79 %	47 %	12 %	15 %	5 %	18 %	78 %
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	43,7%	34 %	18 %	5 %	5 %	2 %	7 %	39 %

Vir: Analiza, 2009

Slika 7: Zahteve po znanju jezikov - prikaz deleža zahtevanih kompetenc med vsemi obrazci PD za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	Delež znanje jezika-ov*	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik	italijanski jezik	hrvaški jezik
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	61,2%	 42 %	 22 %	 13 %	 6 %	
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	79,8%	 71 %	 17 %	 20 %		 8 %
2441 Ekonomisti	79,6%	 67 %	 17 %	 21 %	 8 %	
3412 Zavarovalniški zastopnik	52,8%	 31 %	 22 %	 5 %		
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	72,6%	 58 %	 18 %	 26 %	 8 %	 7 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	69,7%	 54 %	 15 %	 30 %	 8 %	 6 %
3433 Knjigovodje ipd.	58,0%	 39 %	 21 %	 10 %		
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	53,8%	 35 %	 18 %	 11 %	 8 %	
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	41,7%	 19 %	 23 %	 8 %	 4 %	

Vir: Analiza, 2009

4 Ugotovitve glede zahtevanih kompetenc, dodatnih znanj in ostalih pogojev za izbrane enote področnih skupin poklicev

»Delodajalci poleg izobrazbe, jezikovnih ter računalniških znanj v veliki meri navajajo tudi dodatne pogoje za zaposlitev. Deleži PD z dodatnimi pogoji za analizirane skupine znašajo med 58,3 % in 75,1 % (tabela 2). Največja zastopanost in pestrost zahtevanih kompetenc, specifičnih znanj in izkušenj se kaže pri strokovnjakih za poslovanje (2419) in ekonomistih (2441).

2411 Finančniki, revizorji, računovodje

Med vsemi izkazanimi potrebami po finančnih, revizorjih, računovodjih so bili dodatni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati, navedeni v 69 % prejetih PD obrazcev.

Izstopa zahteva po natančnosti oziroma zanesljivosti pri delu, ki ji sledi komunikativnost. V precej manjši meri so prisotne zahteve po obvladovanju poslovnih kompetenc, kompetenc reševanja problemov, še redkeje pa prilagodljivost kandidatov.

Med zahtevami, ki se nanašajo na natančnost in zanesljivost, delodajalci najpogosteje navajajo natančnost, zanesljivost, vestnost, vztrajnost, samostojnost in odgovornost. Znotraj komunikativnosti izpostavljajo smisel za delo z ljudmi, strankami. Zahteve po prilagodljivosti se v tej poklicni skupini nanašajo na fleksibilnost in pripravljenostjo na izobraževanje. Med poslovnimi kompetencami izpostavljajo organizacijske sposobnosti, urejenost in ambicioznost, znotraj kompetence reševanja problemov pa samoiniciativnost, kreativnost in logično analitično razmišljanje.

Od kandidatov delodajalci pričakujejo delovne izkušnje, pogosto s področja računovodstva, financ. Med formalno priznanimi znanji, odvisno od področja dela, najpogosteje navajajo izpite iz upravnega postopka in za delo v javni upravi, izpit za delo revizorja in za razne licence (za delo z vzajemnimi skladi, na bozno posredniškem področju, na področju upravljanja portfelja vrednostnih papirjev ipd.). V pogojih delodajalcev so prisotna dodatna znanja s področja marketinga, trženja, priprave finančnih poročil. Za opravljanje del finančnikov, revizorjev in računovodij morajo kandidati dobro poznati računovodsko zakonodajo, računovodske standarde, davčno zakonodajo.

V štirih petinah prejetih PD obrazcev so prisotne tudi zahteve delodajalcev po obvladovanju računalniških znanj, znotraj katerih prevladuje poznavanje urejevalnikov besedil ter programov za delo s preglednicami. Pogosto se zahteva tudi poznavanje programov za delo z bazami podatkov, redkeje pa poznavanje programov računalniškega oblikovanja.

Znanja jezikov so delodajalci opredelili v 61 % prejetih PD obrazcev. V večini primerov potreb se zahteva znanje angleščine, ki mu sledi zahteva po znanju slovenskega jezika. Precej redkeje zasledimo znanje nemščine in le v nekaterih primerih tudi italijanščine.

Glede na naravo dela se od kandidatov pogosto zahteva tudi lastni prevoz in nekaznovanost.

2419 Strokovnjaki za poslovanje

Med vsemi izkazanimi potrebami po strokovnjakih za poslovanje so bili dodatni pogoji navedeni pri 74 % obrazcev PD. Ta delež je najvišji v poklicni skupini strokovnjaki z ekonomskega področja. Vse to dodatno potrjuje, da so za opravljanje del in nalog na delovnih mestih strokovnjakov za

poslovanje dodatna znanja in izkušnje izrednega pomena.

Izrazito izstopata zahtevi delodajalcev po obvladovanju komunikacijskih veščin za delo z ljudmi in poslovnih kompetenc.

Sledijo pričakovanja delodajalcev, ki se nanašajo na natančnost in zanesljivost pri delu ter sposobnost reševanja problemov. Delodajalci navajajo tudi prilagodljivost kandidatov, vendar redkeje. Znotraj komunikativnosti posebej navajajo pogajalske sposobnosti. Ker gre za delovna mesta, ki vključujejo tudi vodenje, se od kandidatov, poleg organizacijskih sposobnosti, pričakujejo sposobnosti vodenja projektov in timskega dela. Zahtevana sta samostojnost in odgovornost na delovnem mestu. Med kompetencami reševanja problemov se od kandidatov pričakujejo samoiniciativnost, kreativnost in analitične sposobnosti, prilagodljivost pa delodajalci ponazarjajo s fleksibilnostjo, dinamičnostjo kandidatov in pripravljenostjo na izobraževanje.

Gre za zelo zahtevna delovna mesta, zato se od kandidatov v večini primerov pričakujejo tudi ustrezne delovne izkušnje. Med njimi delodajalci pogosto navajajo izkušnje poslovanja s tujino, s področja črpanja sredstev iz evropskih skladov, vodenja projektov in odnosov z javnostjo. Pogosto so zahtevana tudi dodatna znanja, tako neformalna kot certificirana (kot so licence oz. izpiti iz upravnega postopka, javne uprave, zavarovalništva in vzajemnih skladov). Za opravljanje teh različnih nalog delodajalci navajajo poznavanje finančnega svetovanja, davčne, carinske in zunanjetrgovinske zakonodaje, zakona o javnih naročilih, znanj s področja vodenja sistemov kakovosti, investicijskih skladov ipd.

Poleg specialnih računalniških programov (Pantheon, SAP, Navision), je dobro obvladovanje splošnih računalniških programov nepogrešljivo za opravljanje nalog na teh delovnih mestih. (delodajalci so zahteve po računalniških znanjih opredelili pri 86 % obrazcih PD). Med temi izrazito izstopajo delo s preglednicami, urejevalniki besedil in z bazami podatkov pa tudi programov računalniškega oblikovanja, nadpovprečno pa so visoke tudi zahteve delodajalcev po poznavanju računalniških omrežij in operacijskih sistemov. Med jezikovnimi znanji je na prvem mestu znanje angleščine, pogosto se pojavljajo tudi zahteve po znanju nemškega jezika, ki mu sledi slovenski jezik, redkeje pa tudi hrvaški jezik.

2441 Ekonomisti

Pri potrebah po ekonomistih so delodajalci dodatne pogoje za zasedbo teh delovnih mest opredelili pri 70 % obrazcev PD, kar potrjuje, da gre za zelo zahtevna in kompleksna delovna mesta, za opravljanje katerih so potrebna številna dodatna znanja in kompetence.

Med zahtevami izstopa natančnost in zanesljivost, ki jo pričakujejo od kandidatov, kot tudi prisotnost poslovnih kompetenc. Sledi komunikativnost, saj gre pri večini delovnih mest za delo z ljudmi. Močno so v njihovih zahtevah navzoče tudi kompetence reševanja problemov. Natančnost in zanesljivost delodajalci povezujejo tudi z vestnostjo in samostojnostjo pri delu. Poslovne kompetence so izražene kot organizacijske sposobnosti, sposobnost timskega dela in vodenja projektov oz. posameznih procesov. Že iz tega je razbrati, da se velik del delovnih mest nanaša na delo z ljudmi, za kar potrebujejo sposobnosti motiviranja, zlasti, ko gre za vodenje, in pogostokrat pogajalske sposobnosti.

Delodajalci od kandidatov pričakujejo samoiniciativnost, kreativnost, analitične in numerične sposobnosti, sposobnosti presoje in hitrih odločitev. Prilagodljivost kandidatov je v dodatnih pogojih delodajalcev najmanj izražena, čeprav že iz ostalih kompetenc izhaja, da se od kandidatov

pričakuje fleksibilnost, dinamičnost in pripravljenost na izobraževanje.

Ker gre za zelo zahtevna delovna mesta, se od kandidatov v večini primerov pričakujejo tudi ustrezne delovne izkušnje. Delodajalci pogosto navajajo izkušnje s področja finančnega svetovanja, nabave, planiranja, trženja, marketinga, raziskav in analize trga, logistike in priprave investicijskih elaboratov.

Ekonomisti za opravljanje del in nalog potrebujejo dodatna znanja, med katerimi delodajalci izpostavljajo znanja s področja franšizinga, pogajanj, dogovarjanja komercialnih pogojev, zavarovalništva, pozavarovalništva, investicijskih skladov, bančnih produktov, finančno računovodskega področja, vodenja projektov, črpanja evropskih sredstev in poznavanja zakonodaje tujih trgov.

Od računalniških znanj (ta so opredeljena pri 84% obrazcih PD) delodajalci najpogosteje pričakujejo zahtevno poznavanje dela s preglednicami, urejevalniki besedil ter osnovno poznavanje dela z bazami podatkov.

Med jezikovnimi znanji, ki jih delodajalci navajajo v svojih zahtevah za zasedbo teh delovnih mest, je visoko pričakovano znanje angleškega jezika. Tudi nemški in slovenski jezik se pogosto pojavljata v njihovih zahtevah, redkeje pa italijanski jezik.

3412 Zavarovalniški zastopniki

Pri zavarovalniških zastopnikih so delodajalci izpolnili dodatne pogoje za zaposlitev pri kar 75 % obrazcih PD. Najizraziteje med vsemi pogoji izstopa komunikativnost, saj so pri svojem delu v nenehnem stiku z ljudmi, katerim predstavljajo nove zavarovalniške produkte in storitve. Precej redkeje delodajalci za zavarovalne zastopnike zahtevajo prilagodljivost, še redkeje sta v njihovih zahtevah prisotni sposobnost reševanja problemov ter natančnost in zanesljivost. Od kandidatov pričakujejo pripravljenost za delo na terenu, da so iznajdljivi in dinamični kot tudi samoiniciativni.

Ker je za samostojno opravljanje dela zavarovalnega zastopnika potrebna opravljena licenca, jo delodajalci pogosto navajajo kot osnovno zahtevo med dodatnimi znanji. Pogoj za opravljanje tega dela je nekaznovanost, pa tudi lasten prevoz.

Tudi za opravljanje teh del so nujna računalniška znanja (v kar sedmih desetinah obrazcev PD), povezana predvsem z oblikovanjem preglednic in urejevalniki besedil.

Jezikovna znanja kot dodatni pogoj zasledimo pri nekaj več kot polovici prijavljenih PD obrazcev. Najpogosteje je zahtevano znanje angleškega jezika, v večji meri kot pri ostalih pa se izpostavlja tudi znanje slovenskega jezika.

3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo

Med precejšnjim številom izkazanih potreb po tehničnih in komercialnih zastopnikih za prodajo so delodajalci navedli dodatne pogoje v 70 % obrazcev PD.

Kot osnovni pogoj uspešnega tehničnega in komercialnega zastopnika delodajalci zelo pogosto navajajo dobre komunikacijske sposobnosti za delo s strankami, verbalne in retorične sposobnosti, pogajalske sposobnosti ter vljuden in prepričljiv nastop. Zahteve po komunikativnosti so najvišje

med vsemi analiziranimi enotami področnih skupin poklicev. V zahtevah delodajalcev se pogosto pojavljajo tudi natančnost in zanesljivost, poslovne kompetence in prilagodljivost kandidata, a manj kot sama komunikativnost.

Od kandidata se pričakuje samostojno, odgovorno, zanesljivo in vestno opravljanje dela. Med poslovnimi kompetencami, ki naj bi jih imel kandidat, se izpostavlja urejenost, organizacijske sposobnosti, ambicioznost, za določena delovna mesta pa tudi pripravljenost na timsko delo.

Ker gre večinoma za terensko delo, se zahteva od kandidatov pripravljenost in smisel za tovrstno delo, iznajdljivost, dinamičnost in hitro odzivanje na spremembe oz. želje, reakcije strank.

Najpogosteje delodajalci zahtevajo delovne izkušnje s področja marketinga. Za nekatera delovna mesta tehničnih in komercialnih zastopnikov za prodajo so potrebna znanja s področja zunanjetrgovinskega poslovanja, poznavanje carinskih in špediterskih postopkov, logistike in predpisov blagovnega prometa. Za uspešno delo komercialistov na nekaterih področjih so potrebna tudi konkretna tehnična znanja, poznavanje področja prodaje, materialov, blaga in storitev, ki jih ti zastopniki tržijo.

Med zelo pogosto zahtevanimi računalniškimi znanji (le- ta so zahtevana pri 78 % obrazcih PD) so programi za delo z urejevalniki besedil in preglednicami. Precej številne so tudi zahteve po obvladovanju računalniških programov za delo z bazami podatkov in računalniškim oblikovanjem. Med specialnimi računalniškimi znanji delodajalci navajajo poznavanje orodij, kot so NAVISION, BIROKRAT, ADOBE, AUTOCAD in COREL.

Znanje jezikov so delodajalci zahtevali pri 72 % obrazcev PD. Poleg slovenskega jezika morajo v največ primerih kandidati obvladati angleški in nemški jezik, glede na geografsko področje dela oz. poslovne partnerje pa tudi italijanski in hrvaški jezik.

3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.

Dodatne pogoje za zasedbo delovnega mesta so delodajalci opredelili pri sedmih desetinah obrazcev PD po komercialnih in finančnih posrednikih in zastopnikih. V največji meri in skoraj enakovredno so med zahtevami delodajalcev prisotne komunikacijske spretnosti ter natančnost in zanesljivost, in znotraj te odgovornost pri opravljanju dela.

Precej redkeje delodajalci zahtevajo poslovne kompetence za opravljanje dela komercialnih in finančnih posrednikov. Navajajo urejenost, organizacijske sposobnosti in nekateri tudi pripravljenost na timsko delo, sodelovanje v skupini. Še redkeje zasledimo, da delodajalci zahtevajo od kandidatov kompetence reševanja problemov. Med njimi izpostavljajo samoiniciativnost in kreativnost kandidatov. Od kandidatov delodajalci pričakujejo izkušnje pri prodaji na terenu, za kar je večkrat zaželeno osebno vozilo.

Obvladovanje računalniških spretnosti predstavlja pomemben pogoj za opravljanje teh poklicev, saj jih delodajalci navajajo v treh četrtinah potreb. Najpogosteje pričakujejo, da kandidati obvladajo delo z urejevalniki besedil in preglednicami. Poznavanje dela z bazami podatkov pa se redkeje pojavlja.

Tudi znanja tujih jezikov so pomembna za opravljanje teh poklicev, saj jih delodajalci zahtevajo v sedmih desetinah obrazcev PD. Večinoma se zahteva znanje angleškega jezika, ki mu sledi nemški, temu pa slovenski jezik. V primerjavi z drugimi poklici z ekonomskega področja je večkrat

prisotna tudi zahteva po znanju italijanščine in hrvaškega jezika.

3433 Knjigovodje

Pri potrebah po knjigovodjih so delodajalci dodatne pogoje za zasedbo teh delovnih mest opredelili v šestih desetinah obrazcev PD. Kot je glede na naravo dela pričakovati, daleč najmočnejše izstopa zahteva delodajalcev po natančnosti in zanesljivosti, visoki odgovornosti in samostojnosti pri delu.

Obvladovanje ostalih kompetenc zahtevajo delodajalci od kandidatov v precej manjši meri. Redko so zahtevane poslovne kompetence (urejenost), še redkeje pa prilagodljivost (fleksibilnost in pripravljenost na izobraževanje), čeprav je ravno slednjega verjetno pri knjigovodjih precej, predvsem zaradi spreminjajočih se predpisov na finančno računovodskem področju. Zelo redko pa se med zahtevami delodajalcev pojavlja kompetenca reševanja problemov in samoiniciativnosti pri tem.

Kot nujen pogoj za opravljanje del in nalog knjigovodje, delodajalci opredeljujejo računalniške spretnosti kandidatov, saj so jih navedli v 84 % obrazcih PD. Med njimi prevladujejo zahteve po računalniških znanjih za delo s preglednicami in urejevalniki besedil. Dokaj pogosto se zahteva tudi dobro poznavanje programov za delo z bazami podatkov, v precej manjši meri pa programov za računalniško oblikovanje in poznavanje računalniških omrežij.

V skoraj šestih desetinah obrazcev PD delodajalci pričakujejo od kandidatov znanje jezikov. Pretežno gre za znanje angleškega jezika, temu sledi znanje slovenščine, v precej manjši meri pa pričakujejo tudi znanje nemščine.

Delodajalci pričakujejo od kandidatov poznavanje računovodske zakonodaje in računovodskih standardov.

4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu

Dodatne pogoje za zasedbo delovnih mest uradnikov v računovodstvu in knjigovodstvu so delodajalci opredelili v šestih desetinah obrazcev PD.

Med zahtevami delodajalcev izstopata še v nekoliko večji meri kot pri samih knjigovodjih natančnost in zanesljivost pri delu. Pričakujejo samostojnost kandidatov pri opravljanju del in nalog s področja računovodstva in knjigovodstva.

Komunikativnost kandidatov je v zahtevah delodajalcev manj izražena, v še manjši meri pa je zahtevana prilagodljivost kandidatov (fleksibilnost, iznajdljivost) in obvladovanje poslovnih kompetenc.

Med pogoji, ki jih postavljajo delodajalci za zasedbo teh delovnih mest, so zahtevane izkušnje s področja računovodstva, knjigovodstva in knjiženja, med znanji pa izpit iz upravnega postopka, poznavanje računovodskih predpisov in standardov, kontnega plana in kontiranja. Pričakujejo znanja strojepisja in poznavanja specialnih računalniških računovodskih programov SAOP in Pantheon.

Za opravljanje del in nalog uradnikov v računovodstvu in knjigovodstvu so neizogibna računalniška znanja, saj so jih delodajalci opredelili v 82 % obrazcev PD. Pretežno gre za poznavanje

programov za delo s preglednicami in urejevalniki besedil. V manjši meri se od kandidatov pričakuje poznavanje programov za delo z bazami podatkov. Še redkeje se zahtevajo znanja s področja računalniškega oblikovanja in poznavanja računalniških omrežij, najmanj pa znanja poznavanja operacijskih sistemov.

Znanja jezikov so delodajalci zahtevali v dobri polovici obrazcev PD (54 %). Izstopa znanje angleščine, temu sledi slovenski jezik, v manjšem obsegu pa delodajalci zahtevajo tudi znanje nemščine. V primerjavi z ostalimi poklici z ekonomskega področja je tu močnejše izražena tudi zahteva po znanju italijanskega jezika.

5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji

Dodatne pogoje za zasedbo delovnih mest prodajalcev in demonstratorjev delodajalci zahtevajo pri 58 % obrazcih PD, kar je najmanj med vsemi analiziranimi skupinami poklicev z ekonomskega področja oz. podobno kot pri knjigovodjih ter uradnikih v računovodstvu in knjigovodstvu.

Med zahtevami delodajalcev izrazito izstopajo komunikativnost, prijaznost in veselje do dela z ljudmi. Redkeje so od kandidatov pričakovane natančnost in zanesljivost pri delu (odgovornost) ter obvladovanje poslovnih kompetenc, ki se izražajo skozi urejenost in organizacijske sposobnosti (zlasti pri trgovskih poslovodjih). Maloštevilne pa so zahteve delodajalcev po prilagodljivosti (fleksibilnosti) in samoiniciativnosti pri reševanju problemov.

Delodajalci od kandidatov za delovna mesta v prodaji zahtevajo ustrezne delovne izkušnje (tudi delo na blagajni), predvsem pa poznavanje izdelkov, ki jih prodajajo. Za dela v živilski stroki je nujen opravljen živilsko higienski minimum. Nekateri delodajalci pričakujejo od kandidatov tudi znanje aranžiranja.

Tako računalniška kot jezikovna znanja so pri prodajalcih zahtevana v precej manjši meri kot pri ostalih obravnavanih poklicnih skupinah ekonomskega področja.

Računalniška znanja so tako delodajalci zahtevali pri 44 % obrazcih PD. Večinoma gre za poznavanje urejevalnikov besedil in programov za delo s preglednicami. V manjši meri pa se od kandidatov pričakujejo tudi znanja za delo z bazami podatkov.

Tudi jezikovna znanja so delodajalci opredelili pri podobnem deležu obrazcev PD – pri 42 %. Med temi je najmočnejše izpostavljena zahteva po znanju slovenskega jezika, ki mu sledi angleški jezik. Znanja nemščine (in tudi italijanščine) pa se pojavljajo precej redkeje« (Analiza, 2009).

5 Zaključek

Analiza (Analiza 2009) je pokazala, da se delodajalci pogosto poslužujejo tudi možnosti navedbe dodatnih zahtev po jezikovnih, računalniških in drugih znanjih ter lastnostih in sposobnostih, ki jih pričakujejo od kandidatov za zaposlitev.

Ugotovljeno je, da delodajalci poleg zahtev po formalni izobrazbi v prijavih prostih delovnih mest opredeljujejo dodatne zahteve v standardiziranih rubrikah, pa tudi, da dokaj pogosto navajajo še različne dodatne pogoje, znanja, zmožnosti in kompetence, potrebne za zasedbo prostih delovnih mest.

»Iz pregleda zbranih podatkov izhaja, da so zahteve delodajalcev povezane tako z zahtevnostjo delovnih mest kot tudi z vrsto, vsebino in kompleksnostjo del in nalog, ki se opravljajo v določenem poklicu. Dodatni pogoji za zaposlitev se tako najpogosteje pojavljajo pri poklicih iz glavne poklicne skupine 2 Strokovnjaki, nekoliko redkeje pa pri poklicih iz glavnih poklicnih skupin, za opravljanje katerih je praviloma potrebna nižja raven znanja.

Zahteve, ki so jih delodajalci navajali v posebni rubriki PD obrazca »drugi pogoji«, so poleg osnovnih pregledov po izbranih 56 enotah področnih skupin poklicev, za 9 enot s področja ekonomije omogočile tudi opredelitev 5 kategorij prenosljivih kompetenc:

- Komunikacija
- Natančnost in zanesljivost
- Prilagodljivost
- Poslovne kompetence
- Kompetence reševanja problemov.

Zaradi sprememb v organizaciji dela, novostih v poslovanju in tehnično-tehnoloških rešitvah ter ob iskanju odgovorov za izboljšanje konkurenčnega položaja na trgih blaga in storitev, postaja poklicno delo vse bolj dinamično in pestro, sposobnost za njegovo učinkovito opravljanje pa vse bolj odvisna od specifičnih poklicnih znanj in spretnosti ter od poklicno prenosljivih (splošnih, generičnih) znanj, kompetenc in veščin. Le-te se zato pojavljajo kot vse bolj relevantna dimenzija povezovanja povpraševanja s ponudbo na trgu dela ter pomembno dopolnjujejo kriterij formalne izobrazbe in delovnih izkušenj.

Tovrstne spremembe na trgu dela ne prinašajo novih izzivov in zahtev samo v postopke in načine posredovanja zaposlitev, temveč tudi v vsebinske opredelitve ohranjanja in dvigovanja zaposljivosti zaposlenih in brezposelnih kot ključnih ciljev aktivne politike zaposlovanja. Predvsem prepoznavanje tistih znanj, veščin in kompetenc, ki so poklicno prenosljive in relevantne za opravljanje velikega števila poklicev in poklicnih področij, predstavlja eno pomembnejših strokovnih izhodišč za načrtovanje in izvajanje konkretnih programov politike zaposlovanja« (Analiza, 2009).

VIR: *Analiza dodatnih pogojev za zasedbo prostih delovnih mest v letih 2007 – 2008*, Kladis Kravos, vodja delovne skupine za analizo dodatnih pogojev za zasedbo prostih delovnih mest in Alenka Gorše Dolinar, Bojana Pribošič Peric, Saša Mohorko, Gordana Kamnik, Jože Giodani, Majda Kavčič, Marijan Prelec, Ciril Detečnik, Zavod RS za zaposlovanje, Ljubljana, 2009

(http://www.ess.gov.si/files/3491/Analiza_dodatnih_pogojev_2007_2008.pdf, dne 22. 2. 2012)

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov	71 %	72 %	70 %	68 %	63 %	53 %	69 %
2142 Inženirji gradbeništva	76 %	45 %	17 %	20 %	10 %	39 %	77 %
2143 Inženirji elektrotehnike ipd.	68 %	51 %	21 %	26 %	20 %	37 %	67 %
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	70 %	61 %	29 %	33 %	31 %	40 %	71 %
2145 Inženirji strojništva ipd.	67 %	37 %	19 %	21 %	16 %	35 %	66 %
2146 Kemijski tehnologi, živilski tehnologi ipd.	63 %	30 %	6 %	6 %	5 %	18 %	63 %
2150 Strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu ipd.	69 %	43 %	15 %	17 %	9 %	27 %	72 %
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	78 %	51 %	18 %	21 %	10 %	26 %	78 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	82 %	50 %	22 %	26 %	15 %	37 %	83 %
2429 Pravni strokovnjaki, d.n.	60 %	31 %	9 %	10 %	4 %	18 %	74 %

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
2441 Ekonomisti	82 %	54 %	16 %	17 %	8 %	26 %	82 %
2470 Drugi strokovnjak v javni upravi, d.n.	48 %	25 %	5 %	7 %	4 %	13 %	50 %
3111 Tehniki za fiziko, kemijo ipd.	40 %	22 %	5 %	8 %	2 %	9 %	45 %
3112 Tehniki za gradbeništvo, geodezijo ipd.	45 %	25 %	10 %	12 %	7 %	21 %	45 %
3113 Tehniki za elektrotehniko ipd.	27 %	12 %	8 %	10 %	7 %	8 %	29 %
3115 Tehniki za strojništvo ipd.	32 %	16 %	6 %	6 %	7 %	11 %	34 %
3116 Tehniki za kemijsko, živilsko tehnologijo ipd.	40 %	22 %	3 %	3 %	1 %	9 %	47 %
3121 Tehniki za računalniško podporo	64 %	64 %	59 %	58 %	69 %	49 %	65 %
3122 Računalniški operaterji	67 %	59 %	53 %	52 %	46 %	52 %	69 %
3160 Tehniki in strokovni sodelavci za logistiko, tehnologijo prometa, org. in varnost pri delu	67 %	37 %	10 %	12 %	7 %	16 %	68 %

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
3412 Zavarovalniški zastopnik	68 %	16 %	1 %	1 %	0 %	2 %	64 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	71 %	40 %	13 %	15 %	6 %	22 %	75 %
3416 Nabavni referenti	84 %	45 %	14 %	14 %	6 %	28 %	83 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	70 %	37 %	13 %	12 %	7 %	24 %	72 %
3431 Poslovni sekretarji ipd.	83 %	53 %	18 %	22 %	8 %	35 %	85 %
3433 Knjigovodje ipd.	81 %	46 %	13 %	18 %	5 %	20 %	81 %
3471 Dekoraterji, aranžerji, oblikovalci ipd.	55 %	29 %	30 %	24 %	16 %	50 %	59 %
4115 Tajniki ipd.	70 %	40 %	12 %	15 %	6 %	25 %	74 %
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	79 %	47 %	12 %	15 %	5 %	18 %	78 %
4131 Skladiščniki ipd.	27 %	14 %	3 %	3 %	1 %	4 %	28 %

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
5122 Kuharji	7 %	3 %	1 %	1 %	1 %	1 %	8 %
5123 Natarjarji ipd.	10 %	5 %	2 %	2 %	1 %	1 %	12 %
5141 Frizerji, kozmetiki ipd.	9 %	4 %	1 %	2 %	1 %	2 %	12 %
5169 Poklici za varovanje oseb in premoženja, d.n.	16 %	6 %	2 %	3 %	1 %	2 %	19 %
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	34 %	18 %	5 %	5 %	2 %	7 %	39 %
6141 Gozdarji ipd.	11 %	2 %	0 %	1 %	0 %	4 %	11 %
7131 Krovci	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %
7136 Monterji in vzdrževalci inštalacij in naprav	6 %	3 %	1 %	2 %	1 %	2 %	6 %
7137 Elektroinštalaterji	4 %	2 %	1 %	3 %	1 %	1 %	5 %
7139 Gradbinci zaključnih del ipd., d.n.	2 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
7141 Pleskarji, ličarji ipd.	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %
7211 Livarji ipd.	2 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	2 %
7212 Varilci ipd.	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %
7222 Orodjarji ipd.	2 %	2 %	0 %	0 %	0 %	2 %	3 %
7223 Strugarji ipd.	3 %	1 %	1 %	1 %	2 %	7 %	4 %
7231 Mehaniki in monterji motornih vozil in koles	4 %	1 %	0 %	1 %	0 %	4 %	4 %
7233 Mehaniki in monterji industrijskih in drugih strojev ipd.	5 %	4 %	2 %	3 %	4 %	1 %	5 %
7241 Elektromehaniki ipd.	9 %	4 %	2 %	2 %	1 %	2 %	11 %
7411 Mesarji ipd.	13 %	6 %	3 %	4 %	2 %	1 %	15 %
7412 Peki, slaščičarji ipd.	17 %	8 %	7 %	5 %	4 %	1 %	20 %

PRILOGA I: Zahteve po računalniških znanjih - prikaz deleža zahtevanih računalniških kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

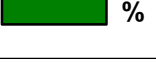

Enota področne skupine poklicev	delo s preglednicami	delo z bazami podatkov	poznavanje operacijskih sistemov	poznavanje računalniških omrežij	programiranje	računalniško oblikovanje	urejevalniki besedil
7422 Mizarji ipd.	4 %	2 %	1 %	1 %	2 %	2 %	4 %
8211 Upravljalci orodnih strojev	14 %	6 %	4 %	4 %	8 %	5 %	16 %
8322 Vozniki osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil	7 %	4 %	2 %	2 %	2 %	2 %	9 %
8324 Vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
8332 Upravljalci strojev za zemeljska dela ipd.	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
8333 Upravljalci žerjavov, dvigal ipd.	3 %	2 %	0 %	0 %	0 %	1 %	4 %

Vir: Analiza, 2009

PRILOGA II: Zahteve po jezikovnih znanjih - prikaz deleža zahtevanih jezikovnih kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik
2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov	 73 %	 18 %	 8 %
2142 Inženirji gradbeništva	 44 %	 17 %	 14 %
2143 Inženirji elektrotehnike ipd.	 67 %	 19 %	0 %
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	 79 %	0 %	 33 %
2145 Inženirji strojništva ipd.	 64 %	 6 %	 35 %
2146 Kemijski tehnologi, živilski tehnologi ipd.	 51 %	 25 %	 22 %
2150 Strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu ipd.	 52 %	 16 %	 24 %
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	 42 %	 22 %	 13 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	 71 %	 17 %	 20 %
2429 Pravni strokovnjaki, d.n.	 38 %	 29 %	 11 %
2441 Ekonomisti	 67 %	 17 %	 21 %
2470 Drugi strokovnjak v javni upravi, d.n.	 39 %	 24 %	 8 %
3111 Tehniki za fiziko, kemijo ipd.	 23 %	 22 %	 5 %
3112 Tehniki za gradbeništvo, geodezijo ipd.	 14 %	 16 %	 5 %

PRILOGA II: Zahteve po jezikovnih znanjih - prikaz deleža zahtevanih jezikovnih kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik
3113 Tehniki za elektrotehniko ipd.	 22 %	 15 %	 7 %
3115 Tehniki za strojništvo ipd.	 24 %	 11 %	 13 %
3116 Tehniki za kemijsko, živilsko tehnologijo ipd.	 21 %	 21 %	 9 %
3121 Tehniki za računalniško podporo	 70 %	 13 %	 11 %
3122 Računalniški operaterji	 58 %	 16 %	 12 %
3160 Tehniki in strokovni sodelavci za logistiko, tehnologijo prometa, organ.in varnost pri delu	 55 %	 18 %	 28 %
3412 Zavarovalniški zastopnik	 31 %	 22 %	 5 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	 58 %	 18 %	 26 %
3416 Nabavni referenti	 69 %	 15 %	 41 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	 54 %	 15 %	 30 %
3431 Poslovni sekretarji ipd.	 71 %	 22 %	 31 %
3433 Knjigovodje ipd.	 39 %	 21 %	 10 %
3471 Dekoraterji, aranžerji, oblikovalci ipd.	 52 %	 25 %	 10 %
4115 Tajniki ipd.	 41 %	 27 %	 15 %

PRILOGA II: Zahteve po jezikovnih znanjih - prikaz deleža zahtevanih jezikovnih kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	 35 %	 18 %	 11 %
4131 Skladiščniki ipd.	 10 %	 18 %	 4 %
5122 Kuharji	 6 %	 22 %	 2 %
5123 Natararji ipd.	 17 %	 18 %	 12 %
5141 Frizerji, kozmetiki ipd.	 15 %	 17 %	 6 %
5169 Poklici za varovanje oseb in premoženja, d.n.	 14 %	 35 %	 5 %
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	 19 %	 23 %	 8 %
6141 Gozdarji ipd.	 3 %	 21 %	 0 %
7131 Krovci	 0 %	 14 %	 0 %
7136 Monterji in vzdrževalci inštalacij in naprav	 5 %	 16 %	 4 %
7137 Elektroinštalaterji	 5 %	 12 %	 3 %
7139 Gradbinci zaključnih del ipd., d.n.	 0 %	 15 %	 0 %
7141 Pleskarji, ličarji ipd.	 2 %	 15 %	 0 %
7211 Livarji ipd.	 2 %	 8 %	 0 %

PRILOGA II: Zahteve po jezikovnih znanjih - prikaz deleža zahtevanih jezikovnih kompetenc pri prejetih PD obrazcih za leti 2007 in 2008

Enota področne skupine poklicev	angleški jezik	slovenski jezik	nemški jezik
7212 Varilci ipd.	3 %	7 %	4 %
7222 Orodjarji ipd.	2 %	7 %	2 %
7223 Strugarji ipd.	2 %	6 %	0 %
7231 Mehaniki in monterji motornih vozil in koles	11 %	12 %	7 %
7233 Mehaniki in monterji industrijskih in drugih strojev ipd.	7 %	14 %	4 %
7241 Elektromehaniki ipd.	17 %	15 %	9 %
7411 Mesarji ipd.	0 %	18 %	0 %
7412 Peki, slaščičarji ipd.	3 %	19 %	0 %
7422 Mizarji ipd.	2 %	17 %	2 %
8211 Upravljalci orodnih strojev	8 %	9 %	6 %
8322 Vozniki osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil	13 %	31 %	6 %
8324 Vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev	10 %	14 %	11 %
8332 Upravljalci strojev za zemeljska dela ipd.	2 %	13 %	0 %
8333 Upravljalci žerjavov, dvigal ipd.	1 %	8 %	0 %

PRILOGA III: Druge sposobnosti - prikaz deleža zahtevanih kompetenc znotraj vsote PDjev za leto 2007 za posamezno enoto področne skupine poklica

Enota področne skupine poklicev	Komunikativnost	Vodenenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
2130 Analitiki in snovalci informacijskih sistemov	63 %	24 %	3 %	55 %
2142 Inženirji gradbeništva	71 %	47 %	13 %	69 %
2143 Inženirji elektrotehnike ipd.	67 %	33 %	3 %	62 %
2144 Inženirji elektronike, telekomunikacij	71 %	41 %	3 %	65 %
2145 Inženirji strojništva ipd.	67 %	35 %	8 %	70 %
2146 Kemijski tehnologi, živilski tehnologi ipd.	67 %	35 %	4 %	64 %
2150 Strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu ipd.	79 %	51 %	12 %	76 %
2411 Finančniki, revizorji, računovodje	74 %	22 %	2 %	68 %
2419 Strokovnjaki za poslovanje....	82 %	47 %	10 %	77 %
2429 Pravni strokovnjaki, d.n.	50 %	14 %	1 %	45 %
2441 Ekonomisti	79 %	31 %	5 %	71 %
2470 Drugi strokovnjak v javni upravi, d.n.	33 %	8 %	1 %	30 %
3111 Tehniki za fiziko, kemijo ipd.	49 %	13 %	0 %	33 %
3112 Tehniki za gradbeništvo, geodezijo ipd.	59 %	53 %	15 %	65 %

PRILOGA III: Druge sposobnosti - prikaz deleža zahtevanih kompetenc znotraj vsote PDjev za leto 2007 za posamezno enoto področne skupine poklica

Enota področne skupine poklicev	Komunikativnost	Vodenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
3113 Tehniki za elektrotehniko ipd.	35 %	17 %	2 %	30 %
3115 Tehniki za strojništvo ipd.	45 %	24 %	3 %	42 %
3116 Tehniki za kemijsko, živilsko tehnologijo ipd.	53 %	20 %	2 %	38 %
3121 Tehniki za računalniško podporo	52 %	21 %	3 %	48 %
3122 Računalniški operaterji	57 %	16 %	1 %	57 %
3160 Tehniki in strokovni sodelavci za logistiko, tehnologijo prometa, organ.in varnost pri delu	72 %	39 %	8 %	70 %
3412 Zavarovalniški zastopnik	90 %	4 %	0 %	65 %
3415 Tehnični in komercialni zastopniki za prodajo ipd.	90 %	19 %	2 %	71 %
3416 Nabavni referenti	88 %	21 %	1 %	77 %
3419 Komercialni ter finančni posredniki in zastopniki ipd. d.n.	91 %	22 %	4 %	60 %
3431 Poslovni sekretarji ipd.	89 %	26 %	3 %	80 %
3433 Knjigovodje ipd.	61 %	6 %	0 %	48 %
3471 Dekoraterji, aranžerji, oblikovalci ipd.	66 %	16 %	1 %	55 %
4115 Tajniki ipd.	67 %	11 %	1 %	51 %

PRILOGA III: Druge sposobnosti - prikaz deleža zahtevanih kompetenc znotraj vsote PDjev za leto 2007 za posamezno enoto področne skupine poklica

Enota področne skupine poklicev	Komunikativnost	Vodenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
4121 Uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu	62 %	9 %	1 %	49 %
4131 Skladiščniki ipd.	46 %	7 %	0 %	30 %
5122 Kuharji	40 %	10 %	1 %	29 %
5123 Natarjarji ipd.	69 %	5 %	0 %	18 %
5141 Frizerji, kozmetiki ipd.	69 %	4 %	0 %	24 %
5169 Poklici za varovanje oseb in premoženja, d.n.	71 %	5 %	1 %	28 %
5221 Prodajalci v trgovinah, na stojnicah, demonstratorji	84 %	11 %	1 %	34 %
6141 Gozdarji ipd.	24 %	6 %	0 %	11 %
7131 Krovci	24 %	10 %	1 %	13 %
7136 Monterji in vzdrževalci inštalacij in naprav	31 %	11 %	2 %	22 %
7137 Elektroinštalaterji	26 %	11 %	1 %	21 %
7139 Gradbinci zaključnih del ipd., d.n.	33 %	14 %	3 %	24 %
7141 Pleskarji, ličarji ipd.	20 %	7 %	1 %	13 %
7211 Livarji ipd.	15 %	4 %	1 %	13 %

PRILOGA III: Druge sposobnosti - prikaz deleža zahtevanih kompetenc znotraj vsote PDjev za leto 2007 za posamezno enoto področne skupine poklica

Enota področne skupine poklicev	Komunikativnost	Vodenenje manjših skupin	Vodenje velikih skupin	Organizacijske sposobnosti
7212 Varilci ipd.	15 %	5 %	1 %	16 %
7222 Orodjarji ipd.	18 %	6 %	1 %	12 %
7223 Strugarji ipd.	14 %	3 %	1 %	12 %
7231 Mehaniki in monterji motornih vozil in koles	32 %	6 %	1 %	20 %
7233 Mehaniki in monterji industrijskih in drugih strojev ipd.	25 %	4 %	1 %	17 %
7241 Elektromehaniki ipd.	39 %	17 %	2 %	27 %
7411 Mesarji ipd.	69 %	3 %	1 %	5 %
7412 Peki, slaščičarji ipd.	27 %	5 %	0 %	15 %
7422 Mizarji ipd.	30 %	8 %	2 %	18 %
8211 Upravljalci orodnih strojev	25 %	5 %	0 %	18 %
8322 Vozniki osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil	61 %	5 %	1 %	28 %
8324 Vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev	34 %	2 %	0 %	20 %
8332 Upravljalci strojev za zemeljska dela ipd.	18 %	3 %	1 %	17 %
8333 Upravljalci žerjavov, dvigal ipd.	23 %	3 %	0 %	16 %

Vir: Analiza, 2009